

kültür ve sanat

kültür sanat

Funda KILINÇ SUVAKÇI

HOMEROS'TAN MASALLAR

Özcan Koyunoğlu Gündüz
Boyut Yayın Grubu

Eski Yunan dilinde “mitos” sözcüğünden gelen mit, masal efsane, öykü anlamını taşımaktadır. İlkel insanlarla ilgili incelemeler, atalarımızın beklentilerinin gerçekleşmesi adına, sanki olmuş gibi bazı davranışlarda buldukları ifade edilmektedir. Yağmur yağsın diye toprağa su dökmek veya korktukları ve ölmesini istedikleri yabam hayvanların ve düşmanlarının ok ve mızraklar saplanmış resimlerini çizmek gibi...

Zamanla birçok insanın katılımıyla daha uzun ve karmaşık öykülerin ortaya çıktığı, bazı kadın ve erkeklerin öyküyü canlandırmak için maskeler takıp, davul çalarak açıklamalar yaptıkları anlatılır. Kral Güneş'i, kraliçe de Dünya'yı ya da Ay'ı canlandırır, Güneş'in Dünya'yı karanlıktan ve ölümden kurtarışının sahnelendiği bu öykülerin daha sonra halk ozanları aktarmaya başladığı söylenir. Kralın ve halkın gözünde çok saygınlık taşıyan kişiler olan bu ozanlardan biri de Eski Yunanlı Homeros olarak bilinir.

Homeros, Yunan mitolojisinin ilk ve en önemli kaynağı olarak bilinmektedir. Homeros'un kim olduğu henüz tam olarak ortaya çıkmış olmasa da onu ölümsüzlüğe ulaştıran iki eseri ile tanınmaktadır. Odisea ve İlyada...

Arkeolog yazar Özcan Koyunoğlu Gündüz, Homeros'un masallarını anlatıyor bu kitapta; yaradılış, özgürlük, yaratıcılık, kahramanlık, aşk-ölüm, çalışkanlık, açgözlülük, kurnazlık, sevgi gibi insanın yaradılışına yönelik bir çok masalı bize aktarıyor: Pandora'nın Kutusu, Persephone ve Nar Taneleri, Orpheus ve Eurydike, Daidalos ile İkaros, Theseus ve Minotaurus, Kral Midas, Arakhne ve Örümcek, Baukis ile Philemon, Narkissos ve Ekho, Apollon ile Daphne, Eros ve Psykhe, Tahta At, Atalante'nin Yanışı, İason ve Altın Post, Kahraman Perseus, Akıllı Odiseus, Prometheus'un Kurtuluşu...

Gündüz'ün, aslında çocuklara yönelik özenle hazırlanmış olduğu “Homeros'tan Masallar” kitabı aslında sadece çocukları değil biz yetişkinlerin de okuyabileceği bir kitap. Bu önemli kitaptaki masalları resimleyerek canlandıran -yazanın yeğeni- Mehmet Arif Koyunoğlu'nun çizimleri de, kitabı okurken çıktığımız

mitolojik yolculukta bizi heyecanlandırarak, hayallerimizi zenginleştiriyor.

Ben kitabı aldığım da bir çırpıda okudum. Ve bir süre düşündüm. Hayal dünyamız aslında ne kadar yaratıcı!... Ve ne kadar sınırsız!... Olmayacak şeyler üzerine bir sürü hayal kurarsınız. Bazen gerçek dünyanın korkularından kaçmak adına (ölümden, yitmekten ve bunların getirdiği acımasız durumdan kurtulmak), bazen de “başka bir dünya mümkün”e inanmak adına!...”

Doğayı tarafımızdan bertaraf ettiğimiz günümüzde, birbirimize onca yalanlar söylerken (gözümüzün içine baka baka...), “başka bir dünya mümkün”ü hayal etmiyor muyuz?...: “Herkes birbirine saygı gösteriyordu. Doğru olanlar alkışlanıyordu, eğri ise tartışılıyor. Yanlışlar için tek kişi değil, topluluk yargılanıyordu. Doğruya, gerçeğe, güzele ulaşmak için hep birlikte mücadele veriliyordu. Kimse incitilmeden, kimse hor görülmeden ve kimse aşağılanmadan, herkes tek tek hakları, düşünceleri, duyguları, ve de şartları gözetiliyordu...” Kısacası, hesabın, kitabın olmadığı tertemiz bir dünya. Eminim ki, herkesin düşlerinde buna benzer hayaller vardır. “Başka bir dünya mümkün”ü doğrulayan...

“Başka bir dünyaya ihtiyacımız olduğu şu günlerde; Özcan Koyunoğlu Gündüz, “Hayal gücü olmayan bir insan, nasıl zengin bir kafa yapısına sahip olur? Matematikte deha olan ama masal ve öykü bilmeyen, oyun ve oyuncak tanımayan bir çocuğun robottan farkı nedir?” diye soruyor, kitabında. Bizleri daha özgür ve kültürlü bir dünyaya götürecek olan, düşünen ve sorgulayan kafalara sahip olan gençliğe şöyle diyor: “Her akşam yatağımıza yattığımızda kendinize üç soru sorun ve cevap vermeye çalışın.

-Ben bugün kendim için faydalı ne yaptım?
-Ben bugün ailem ve arkadaşlarım için faydalı ne yaptım?
-Ben bugün memleketime faydalı ne yaptım?”

Her yaşta insanın okuyabileceği bir kitap olan Homeros'tan Masallar, çocuklarımıza antik çağı anlatarak ufku genişletebilecek düzeyde bir kitap. Hatta günümüz koşullarında bizleri (yetişkinleri) rahatlatılabilen...

Kağıt Paramın Öyküsü: Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi'nde “Kağıt Paramın Öyküsü” sergisi, 29 Mayıs - 31 Ağustos 2008 tarihlerinde gezilebilir. (Hafta içi 10:00-19:00; Cts. 10:00-18:00 / Pz. 13:00-18:00)